

Na potrzeby analiz prowadzonych w projekcie stworzone zostały mierniki autonomii wydatkowej i dochodowej. Sposób ich wyliczenia pokazany jest w poniższych tabelach. Mierniki te zostały wykorzystane do wyliczenia wskaźników autonomii dla każdej gminy i miast na prawach powiatu w Polsce dla lat 2000-2014. Na mapach pokazane są informacje o przeciętnych wartościach tych mierników dla całego analizowanego okresu.

Mierniki decentralizacji dochodowej

Miernik	Sposób obliczenia
WD1	Dochody własne (według UoDJST)/dochody ogółem
WD2	(Dochody własne (według UoDJST) – dochody z podatków PIT i CIT + dochody z dotacji z środków zagranicznych)/dochody ogółem

Źródło: opracowanie własne.

Mierniki decentralizacji wydatkowej

Miernik	Sposób obliczenia
WW1	(Wydatki bieżące – dotacje z budżetu państwa)/wydatki bieżące
WW2	(Wydatki bieżące – wydatki niesamodzielne)/wydatki bieżące
WW3	Wydatki bieżące – wydatki niesamodzielne – wydatki o niskim poziomie autonomii)/wydatki bieżące

- Źródło: opracowanie własne.

Wydatki całkowicie niesamodzielne to te, co do których samorząd nie ma żadnej swobody. Do tej kategorii zaliczyliśmy:

- wydatki finansowane dotacjami celowymi z budżetu państwa, zarówno na zadania zlecone, jak i własne,
- wydatki obowiązkowe w oświacie: wypłaty dla podmiotów niepublicznych w oświacie prowadzących przedszkola i szkoły, wypłaty dla innych samorządów, na których terenie są przedszkola niepubliczne, do których uczęszczają dzieci z obszaru analizowanej jednostki,
- wpłaty na część równoważącą subwencji ogólnej („janosikowe”)¹.

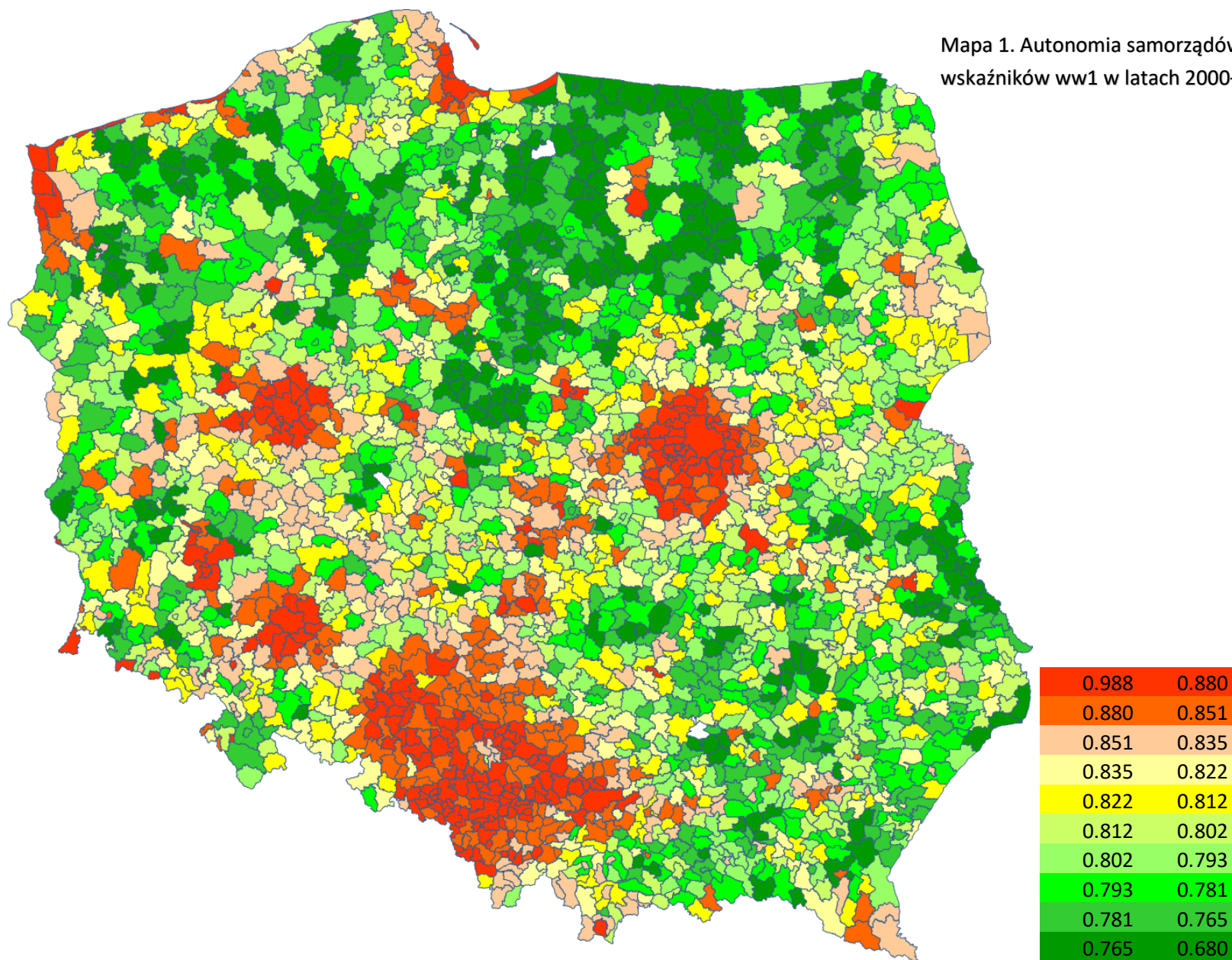
Do wydatków o bardzo niskim poziomie autonomii zaliczyliśmy te, w których przypadku – zgodnie z wcześniejszym przeglądem – mamy do czynienia z istotnym ograniczeniem autonomii budżetu powiązanym z ograniczeniami autonomii czynników produkcji. Są to:

- wynagrodzenia wraz z pochodnymi oraz dodatki do wynagrodzeń (wiejski i mieszkaniowy) w szkołach i przedszkolach²,
- wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli,
- wydatki na dodatki mieszkaniowe.

¹ W latach 2000–2003 kształt subwencji był inny niż kolejnym okresie, lecz istniały również negatywne transfery. Niestety, w odniesieniu do lat 2001–2003 nie udało się nam ich wyodrębnić w klasyfikacji budżetowej.

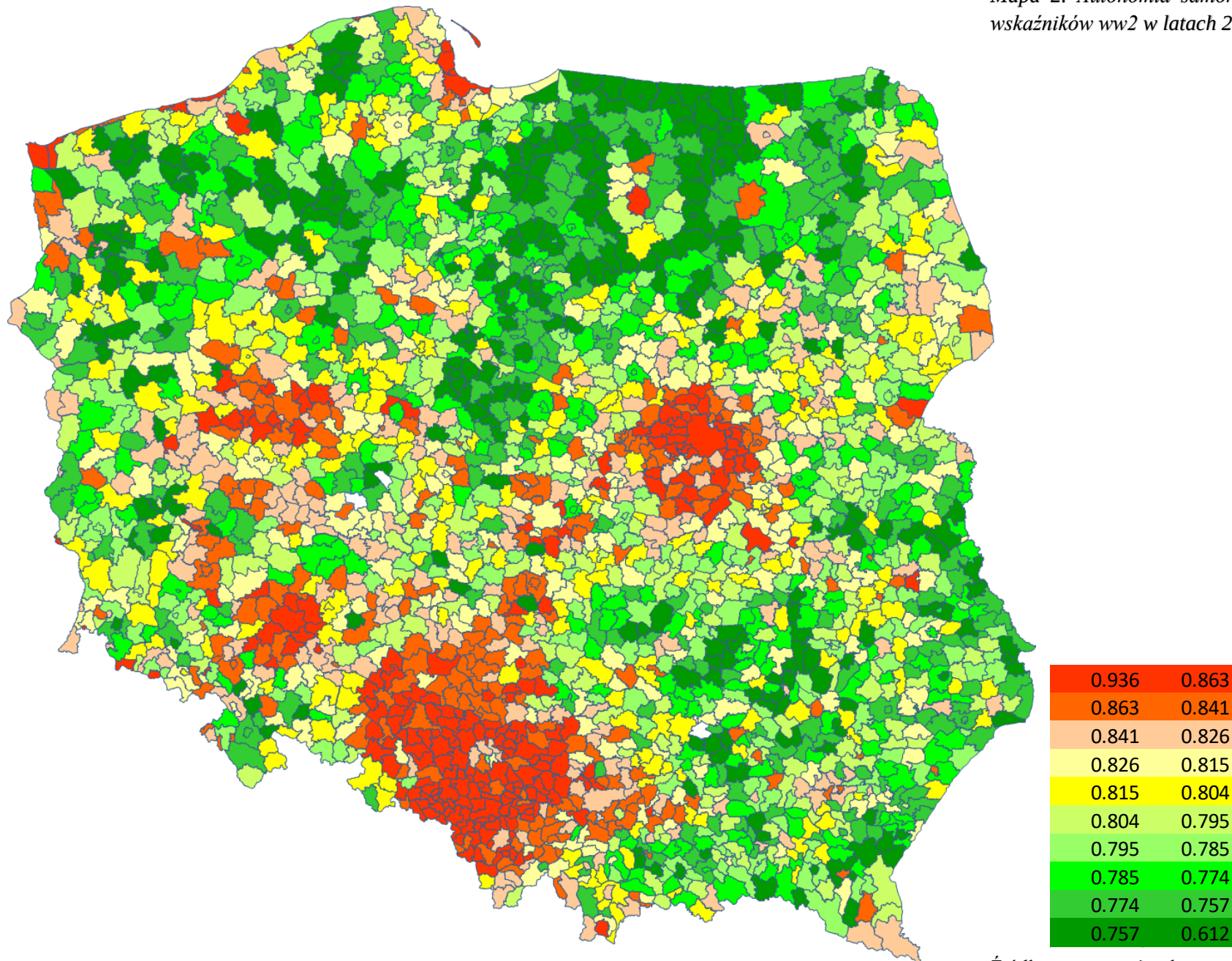
² W 2013 r. została stworzona dotacja na przedszkola, która co do zasady pokrywa przynajmniej część kosztów działania przedszkoli, w tym wynagrodzenia. A zatem żeby uniknąć podwójnego liczenia tych wydatków jako sztywnych przy kalkulacji wskaźnika autonomii ww3, nie będzie ona w latach 2013 i 2014 uwzględniana.

Mapa 1. Autonomia samorządów – przeciętna wartość wskaźników ww1 w latach 2000–2014.

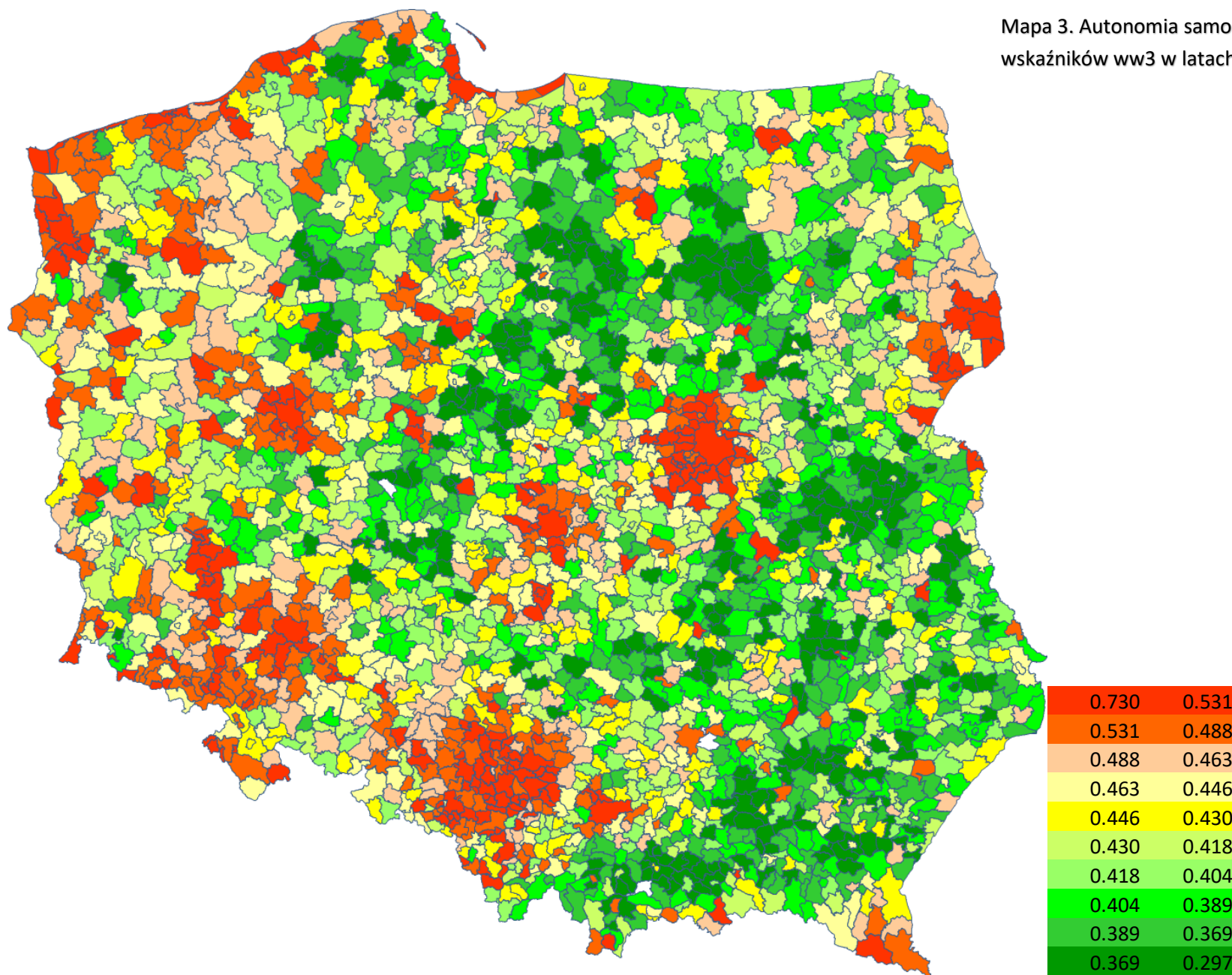
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych.

Mapa 2. Autonomia samorządów – przeciętna wartość wskaźników ww2 w latach 2000–2014

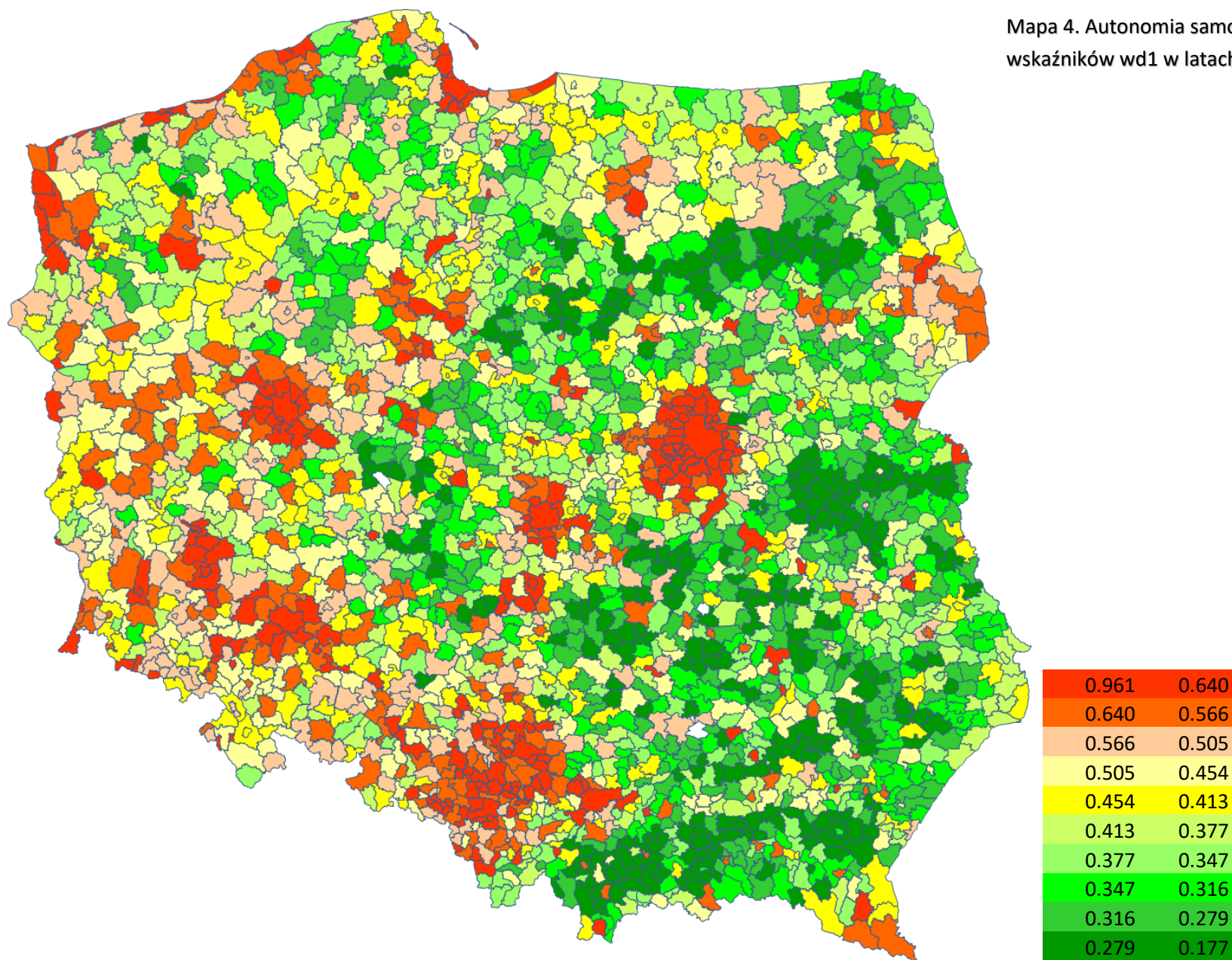
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych.

Mapa 3. Autonomia samorządów – przeciętna wartość wskaźników ww3 w latach 2000–2014

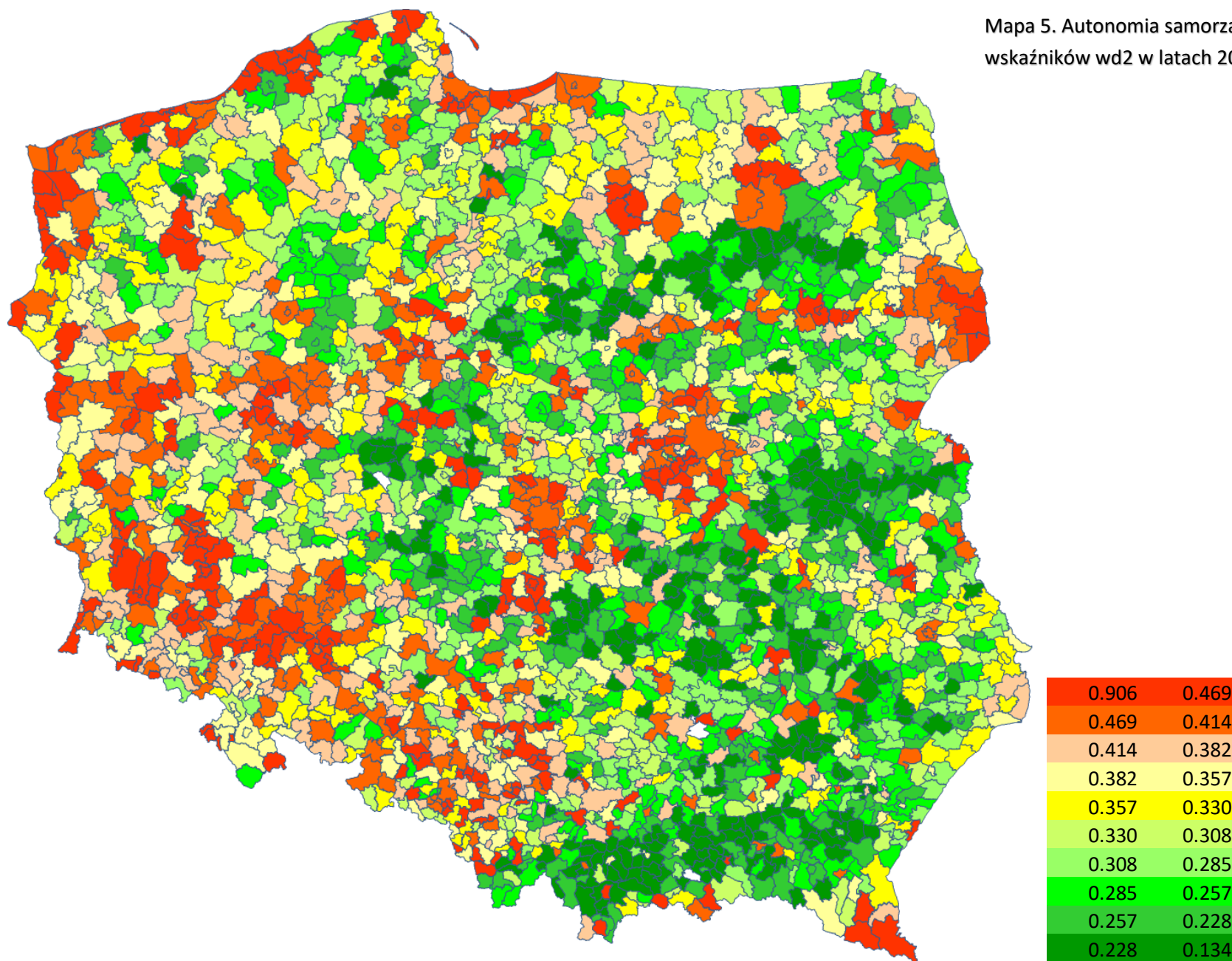
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych.

Mapa 4. Autonomia samorządów – przeciętna wartość wskaźników wd1 w latach 2000–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych.

Mapa 5. Autonomia samorządów – przeciętna wartość wskaźników wd2 w latach 2000–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych budżetowych.